

Recenzja
rozprawy habilitacyjnej,
dorobku naukowego
oraz aktywności naukowej dra Lecha J. Żukowskiego

I. Wprowadzenie:

Zgodnie z treścią art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (*Dz. U. z 2022, poz. 574 ze zm.*) który stanowi, że do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która: 1) posiada stopień doktora oraz 2) posiada osiągnięcia naukowe uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową, jako ustanowiony recenzent czuję się zobligowany do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy kandydat - wnioskodawca o nadanie Mu tytułu naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk prawnych - spełnia powyższe wymogi.

II. Sylwetka naukowa Habilitanta:

Pan dr Lech J. Żukowski jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego, na którym w roku 2009 ukończył stacjonarne studium prawa. Jednocześnie, co zaowocowało dalszymi Jego poszukiwaniami naukowymi oraz dorobkiem naukowym, w tym samym roku 2009 ukończył jednolite studia magisterskie z zakresu psychologii na Wydziale Psychologii w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

Następnie w lipcu roku 2015 Habilitant uzyskał na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego stopień naukowy doktora nauk prawnych w dyscyplinie naukowej prawo, na podstawie uchwały z dnia 2 lipca 2015 r. Rady Zamiejscowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu w Rzeszowie. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli powszechnie znani i cenieni uczeni: prof. zw. dr hab. Zbigniew Kmiecik z Uniwersytetu Łódzkiego oraz prof. zw. dr hab. ~~Marian Zdyb z Uniwersytetu im. Marii Curie~~

Skłodowskiej. Natomiast recenzentem rozprawy doktorskiej był tak samo znany i ceniony prof. dr hab. Zbigniew Czarnik

Habilitant pozostaje związany stosunkiem pracy z placówkami naukowymi: od 2011 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji w Wyższej Szkole Prawa i Administracji Rzeszowskiej Szkole Wyższej.

Na tej podstawie można stwierdzić, że Habilitant spełnia pierwszy z warunków określonych normą zakodowaną w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (*Dz. U. z 2022, poz. 574 ze zm.*).

III. Ogólna ocena całokształtu dorobku naukowego dra Lecha Żukowskiego z okresu po uzyskaniu stopnia naukowego doktora do otwarcia przewodu habilitacyjnego:

Na dorobek naukowy dra Lecha Żukowskiego, powstały po uzyskaniu przez Habilitanta stopnia naukowego doktora nauk prawnych, a przed złożeniem wniosku o nadanie Mu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych składa się – poza monografią wskazaną przez Habilitanta jako osiągnięcie naukowe, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (*Dz. U. z 2020, poz. 85 ze zm.*) – łącznie 15 publikacji naukowych. Nie jest to liczba imponująca. Jednakże nie liczba przesądza o ocenie dorobku habilitanta. I tak: po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych Habilitant opublikował następujące prace:

- 1) *Spółeczna skuteczność prawa administracyjnego*, Rzeszów – Przemyśl, 2015;
- 2) *Zawód psychologa w ochronie zdrowia. Regulacja Prawnoadministracyjna*, Warszawa 2017;
- 3) *Doświadczenia samorządów lokalnych ze współpracy międzynarodowej – na przykładzie województwa podkarpackiego*, w: B. Jaworska-Dębska (red.), *Prawne problemy samorządu terytorialnego z perspektywy 25-lecia jego funkcjonowania*, Warszawa 2016, we współautorstwie z J. Niczyporukiem;
- 4) *Spółeczna skuteczność prawa administracyjnego a zadania własne samorządu terytorialnego*, w: B. Dolnicki (red.) *Sposoby realizacji zadań publicznych*, Warszawa 2017;

- 5) *Ochrona zdrowia psychicznego jako wartość w prawie administracyjnym na przykładzie zawodu psychologa*, w: J. Zimmermann (red.), *Aksjologia prawa administracyjnego*, Warszawa 2017;
- 6) *Wspólnota, a źródła prawa samorządu terytorialnego – problemy wybrane*, w: B. Dolnicki, *Źródła prawa w samorządzie terytorialnym*, Warszawa 2018;
- 7) *Decentralizacja i finansowanie zadań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego*, w: R. Budzisz, B. Jaworska-Dębska, E. Oleniczak-Szałowska, *Decentralizacja i centralizacja administracji publicznej*, Warszawa 2019;
- 8) *Skuteczność ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów – studium przypadku*, *Administracja. Teoria-Dydaktyka-Praktyka*, 2015, nr 4/41;
- 9) *Psychologia pracy i organizacji a nauka administracji*, *Administracja. Teoria-Dydaktyka-Praktyka*, 2017, nr 46/1;
- 10) *Spółeczna skuteczność prawa administracyjnego (zarys koncepcji)*, *PiP* 2017, tom 855, z. 5;
- 11) *Psycholog jako zawód zaufania publicznego- wybrane zagadnienia*, *PPP* 2017, z. 3/2017;
- 12) *Psycholog, a zawody medyczne*, *Prawo i Medycyna* 2017, z 66, vol. 19, 6-18;
- 13) *Prawo jako fakt społeczny*, *SP* z 2017, t. 209, z. 1;
- 14) *Kierownictwo w organizacji, a administracja - perspektywa interdyscyplinarna*, *Administracja. Teoria-Dydaktyka-Praktyka*, 2017, nr 47/2;
- 15) *Zmiany w prawie do zgromadzeń a milcząca zgoda na ich organizację – problemy wybrane*, *PiP* 2021, tom 899, z. 1.

Ocena tego dorobku naukowego musi uwzględniać – jak już zaznaczono – nie tylko jego relatywnie skromną ilość, ale także merytoryczną wartość oraz doniosłość społeczną podjętych przez Habilitanta problemów badawczych. Z tej perspektywy na plan pierwszy wysuwa się wielowątkowość Jego zainteresowań badawczych. Przede wszystkim jednak całkowicie na plan pierwszy wysuwa się próba wiązania regulacji administracyjnoprawnych z problematyką medyczną, a mówiąc bardziej konkretnie: z problematyką stanowiącą przedmiot zainteresowania nauki psychologii. W tym zakresie dostrzegam wpływ, któremu uległ Habilitant – całkowicie i bezwarunkowo w pozytywnym tego słowa znaczeniu – rezultatom dociekań naukowych dokonanych przez prof. dra hab. Zbigniewa Romualda Kmiećka, wyrażonym w Jego niezwykle interesujących publikacjach. Jest niezwykle frapującym zagadnieniem, na ile prawo administracyjne uwzględnia problemy ludzi o innej „psyche”, niż uchodząca za standard. Jest to niewątpliwie bardzo wartościowy nurt zainteresowań badawczych Habilitanta.

Na niemniej pozytywną ocenę zasługuje kolejny nurt zainteresowań badawczych Habilitanta, a dotyczący problematyki samorządu terytorialnego, zakresu jego zadań, w szczególności w kontekście zaspokajania potrzeb osób dotkniętych niesprawnościami natury psychicznej.

Wreszcie w obszarze zainteresowań badawczych Habilitanta wyodrębnić należy równie doniosłą problematykę zawodu psychologa oraz samorządu zawodowego tego zawodu jako zawodu zaufania publicznego.

Zakreślone wyżej spektrum zainteresowań badawczych, które przejawiał Habilitant w okresie od uzyskania stopnia naukowego doktora nauk prawnych, co miało miejsce w roku 2015, a więc przez okres ponad 7 lat, upoważniają do twierdzenia, że już tylko ten dorobek, a zwłaszcza oryginalne i niepowtarzalne podejście Habilitanta do problematyki powiązania regulacji administracyjno-prawnej z problematyką zawodu oraz samego przedmiotu psychologii, stanowi samo w sobie istotny wkład Habilitanta do rozwoju nauki prawa administracyjnego.

IV. Ocena aktywności naukowej Habilitanta

Habilitant legitymuje się ponadto istotną aktywnością naukową. Swoje osiągnięcia opisał On w pkt 4 - 7, na s. 4 - 7 załącznika do Jego autoreferatu, stanowiącego załącznik do wniosku z dnia 20 sierpnia 2021 r. o nadanie Mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk prawnych.

Nie mam żadnej wiedzy, aby informacje te podważać. Działając w zaufaniu do informacji przekazanych przez Habilitanta stwierdzam, że Jego aktywność naukowa zasługuje na pozytywną ocenę. Jednakże w aktywności tej brakuje – w mojej ocenie - realizacji własnych planów, czy szerszych programów badawczych w uczelniach, a w szczególności na uniwersytetach innych, niż polskie. Tak, Habilitant odbył kursy opisane w pkt 6, na s. 7 Autoreferatu, jednakże kursy te trudno traktować jako realizację badań naukowych.

Pragnę jednak podkreślić, że sformułowana powyżej ocena w niczym nie zmienia jednoznacznie pozytywnego oszacowania dorobku naukowego Habilitanta.

V. Udział Habilitanta w wymianie międzynarodowej:

W zakresie wymiany międzynarodowej Habilitant ma na swoim koncie trzy staże naukowe odbyte na Università degli Studi „Sour Osola Benencasa” w Neapolu. Miały one miejsce w latach: 2012, 2014 i 2017, a odbyły się w ramach programu Erasmus. W roku 2019 Habilitant przebywał na „Ozyegin University Istambul, gdzie przeprowadził wykłady w rozmiarze 8 godzin na temat: „Law as a social Fact”. Te dane uzasadniają formułowanie w pełni pozytywnej oceny Habilitanta w zakresie jego udziału w naukowej wymianie międzynarodowej.

VI. Osiągnięcia Habilitanta w zakresie kształcenia młodej kadry:

Pan dr Lech Józef Żukowski wykazał się - w zakresie kształcenia młodej kadry - jedynie tym, że *od uzyskania stopnia doktora był promotorem 73 prac magisterskich dla kierunku administracja publiczna*. Ponadto wskazał, że prowadzi seminarium magisterskie.

Poza tym Habilitant wskazał, że prowadzi wykłady z trzech przedmiotów w WSPiA Rzeszowskiej Szkole Wyższej, a nadto że: *co semestr prowadzi zajęcia ze styku prawa i psychologii jak i samej psychologii dla studentów prawa*.

VII. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki:

Habilitant ma także swój udział w popularyzacji nauki. Jest On autorem ekspertyz wykonanych na zamówienia instytucji publicznych oraz prywatnych przedsiębiorców. Za rok 2016 Habilitant wykazał On 2 ekspertyzy wykonane na zlecenie Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego. Wszystkie one dotyczyły problematyki współpracy polskich jednostek samorządu terytorialnego o charakterze lokalnym ze społecznościami lokalnymi innych państw

Przypomniane wyżej formy aktywności Habilitanta: tak na polu naukowym, jak i w dziedzinie dydaktyki oraz na polu popularyzacji nauki pozwalają na jednoznaczną konstatację, że wykazuje On istotną aktywność naukową. Tym samym można stwierdzić, że Habilitant spełnia także trzecią przesłankę nadania mu stopnia naukowego doktora habilitowanego.

VIII. Ocena osiągnięcia naukowego:

Jako osiągnięcie naukowe, spełniające wymogi określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2022, poz. 574 ze zm.) Habilitant wskazał monografię pt. „*Ochrona zdrowia psychicznego w prawie administracyjnym*”, wyd. C.H. Beck, seria Monografie Prawnicze, Warszawa 2021, ss. 345.

VIII.1) Wybór tematu monografii:

Na pierwszej stronie, w akapicie drugim wstępu Habilitant w sposób przekonujący sformułował zasadniczą tezę swej monografii, że: *Treści opracowania oraz konstrukcji poszczególnych rozdziałów przyświecała teza, że w normach prawa administracyjnego zawarto podstawowe mechanizmy ochrony zdrowia psychicznego. Dotyczące one kompetencji organów państwa i właściwych podmiotów administrujących, dzięki którym ta ochrona może być faktycznie realizowana. Odbyna się ona na dwóch poziomach. Pierwszy dotyczy szeroko rozumianej ochrony zdrowia psychicznego na poziomie prewencyjnym. Zdrowie psychiczne jest tu zwykle chronione jako wartość stanowiąca element dobra wspólnego. Drugi dotyczy ochrony praw osób z zaburzeniami psychicznymi (s. XLIII).* Ta doniosła teza poprzedzona została trafnymi ze wszech miar stwierdzeniami, że temat pracy plasuje się na pograniczu regulacji prywatno- i publicznoprawnej. Habilitant stwierdził także, iż – jak dotąd – temat ten nie stał się przedmiotem całościowego, monograficznego opracowania.

Z tym ostatnim stwierdzeniem trudno mi się zgodzić bez zastrzeżeń, bowiem przed kilkoma laty, a dokładnie w roku 2017 ukazała się nakładem konkurencyjnego – w stosunku do C.H. Beck – wydawnictwa Wolters Kluwer, monografia autorstwa Z.R. Kmiecika, zatytułowana: *Losy wariata i głupka w państwie i społeczeństwie*, Wolters Kluwer 2017, ss. 455. Okoliczność ta pozostaje jednak bez wpływu na ocenę trafności wyboru tematu monografii, wskazanej przez Habilitanta jako jego osiągnięcie naukowe. Podkreślić pragnę, że w pełni podzielam dokonany przez Habilitanta wybór tematu dysertacji habilitacyjnej, że

względu na jego niezwykle doniosłość społeczną, a także ze względu na to, że temat ten, pomimo wspomnianej znakomitej monografii Z.R. Kmiećnika, powinien w dalszym ciągu stanowić przedmiot naukowej penetracji.

VIII.2) Ocena układu i struktury pracy:

Recenzowana praca składa się z 6 merytorycznych rozdziałów, poprzedzonych wykazami: skrótów, bibliografii, źródeł prawa, judykatów oraz wstępem, a zwięźczonych wnioskami końcowymi oraz indeksem rzeczowym. Treści zamieszczone w poszczególnych rozdziałach zostały podzielone na paragrafy, a te na punkty. Oceniając strukturę ocenianej dysertacji można powiedzieć, że została ona bardzo dobrze ustrukturyzowana.

Przechodząc natomiast do oceny układu pracy zauważyć wypadnie, że Habilitant przyjął w pełni prawidłową kolejność poszczególnych rozdziałów, rozpoczynając o bardzo ogólnej problematyki aksjologicznej, a mianowicie wartości zakodowanych w normach prawa administracyjnego w kontekście zdrowia psychicznego, by następnie dalsze rozdziały poświęcić problematyce stopniowo coraz bardziej szczegółowej. Złożyły się na nie: omówienie przedmiotu ochrony w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego (rozd. II), analiza innych regulacji z zakresu prawa administracyjnego, związanych z ochroną zdrowia psychicznego (rozd. III), analiza przepisów prawnych dotyczących profilaktycznych form ochrony zdrowia psychicznego (rozd. IV), administracyjnoprawna ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi (rozd. V) oraz analiza prawnych form ochrony praw osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach pomocy społecznej (rozd. VI). Taki układ i kolejność poszczególnych rozdziałów zasługują również na pozytywną ocenę.

VIII.3) Ocena strony merytorycznej pracy:

Pod względem merytorycznym oceniana praca zasługuje na pozytywną ocenę, choć nie bez zastrzeżeń.

Z merytorycznego punktu widzenia praca wyraźnie dzieli się na dwie części. Część pierwsza, obejmująca trzy pierwsze rozdziały, koncentruje się na zagadnieniach związanych z przedmiotem ochrony zdrowia psychicznego. Natomiast część druga, obejmująca rozdziały od czwartego do szóstego, koncentruje się na formach ochrony w regulacjach z dziedziny prawa administracyjnego. W odniesieniu do części pierwszej, a w szczególności do rozdziału pierwszego, uwagę zwraca umiejętne i interesujące umiejscowienie

zagadnienia przedmiotu ochrony zdrowia psychicznego na teoretycznym tle stosunku administracyjnoprawnego oraz jednego z jego elementów konstrukcyjnych w postaci treści, na którą – w odniesieniu do podmiotów administrowanych – składają się publiczne prawa podmiotowe oraz obowiązki publiczno-prawne, którym po stronie podmiotów administrujących odpowiadają zadania i kompetencje (s. 33 - 43). Na tym tle Habilitant wyodrębnił m.in. takie zagadnienia, jak ochrona zdrowia jako publiczne prawo podmiotowe (s. 37 - 39), a obok niego: ochrona zdrowia publicznego – jako publiczne prawo podmiotowe (s. 41- 42). Szkoda jedynie, że omawiając wspomnianą problematykę Habilitant powielił stanowisko prezentowane w podręcznikach do prawa administracyjnego, polegające na stawianiu znaku równości pomiędzy podmiotami administracji publicznej a organami tych podmiotów. Tymczasem zestawienie takie jawi się jako zwykły błąd logiczny przesunięcia kategoryalnego. Stwierdził bowiem, że: *prawo nakłada częściej obowiązki i uprawnienia na same organy administracyjne (podmioty administrujące)* (s. 35), a więc tak, jak gdyby podmioty administrujące można było stawiać na jednej płaszczyźnie z ich organami. Tymczasem kategoryalnie czym innym są podmioty administracji publicznej, a czym innych ich organy. Powyższa uwaga nie przesądza jednak o całościowej ocenie rozważań zamieszczonych w rozdziale I recenzowanej dysertacji, która jest jednoznacznie pozytywna.

Gdy chodzi o treść rozdziału drugiego, to na plan pierwszy wysuwa się interdyscyplinarny charakter zamieszczonych w nim rozważań. Zabieg ten – jak trafnie wskazał sam Habilitant – miał fundamentalne znaczenie dla określenia przedmiotu ochrony prawnej zdrowia publicznego na gruncie regulacji administracyjnoprawnej. W tym zakresie Habilitant wiele miejsca poświęcił kontrowersjom definicyjnym, narosłym na gruncie ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, w szczególności na tle tak fundamentalnych zwrotów normatywnych, jak: zdrowie psychiczne (s. 47 - 55), zaburzenia psychiczne (s. 57 - 61), choroba psychiczna (s. 61 - 67), niepełnosprawność intelektualna określana także mianem upośledzenia umysłowego (s. 67 - 74), czy inne zakłócenia czynności psychicznych (s. 74 - 79). W swoistych uwagach cząstkowych, wieńczących rozważania zamieszczone w rozdziale II recenzowanej dysertacji, Habilitant sformułował dwie grupy praw chronionych przepisami wspomnianej ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego: 1) prawa osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 2) prawa do ochrony zdrowia psychicznego (s. 89 - 92).

Z kolei w rozdziale trzecim recenzowanej dysertacji Habilitant podjął próbę analizy normatywnych treści innych regulacji prawnych, w których – obok ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego – zawarte są regulacje dotyczące ochrony zdrowia psychicznego. W tym zakresie na uwagę zasługuje szerokie ujęcie przez Habilitanta przedmiotu ochrony zdrowia psychicznego, w zakresie którego – w ocenie Habilitanta – mieszczą się także regulacje ustawowe dotyczące zwalczania uzależnień od alkoholu, tytoniu, czy narkotyków (s. 118 - 143).

Z zaprezentowaną w zarysie już we wstępie konstrukcją pracy, wedle której trzy pierwsze rozdziały miały być poświęcone zagadnieniom związanym z zakresem przedmiotowym ochrony prawnej zdrowia psychicznego, a trzy ostatnie - formom prawnym tej ochrony, wyłamują się - w mojej ocenie dwa fragmenty rozdziału trzeciego, w których mowa jest o *Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego* (s. 105 - 112) oraz o roli przepisów o pomocy społecznej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego (s. 143 - 150). Nasuwa się bowiem wrażenie, że w szczególności instytucja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego stanowi jeden z instrumentów ochrony zdrowia psychicznego, co uzasadnia wiązanie tej instytucji z problematyką omawianą w trzech ostatnich rozdziałach recenzowanej dysertacji.

Jak to stwierdził sam Habilitant w swym autoreferacie oraz we wstępie do dysertacji, *Ostatnie trzy rozdziały (od IV d VI) stanowiły (raczej stanowią – M.S.) drugą część opracowania dedykowaną wybranym formom ochrony praw osób zaburzonych psychicznie w prawie administracyjnym*. W rozdziale czwartym Habilitant wyeksponował formy ochrony zdrowia psychicznego, nakierowane na zachowanie tego zdrowia i jego profilaktykę, a w szczególności na pomoc osobom zaburzonym (s. 159 - 161), a w tym zakresie na reglamentację obrotu środkami psychoaktywnymi dla ochrony zdrowia psychicznego, w zakresie obrotu narkotykami, alkoholem i tytoniem (s. 162 - 177). Habilitant skoncentrował się także na funkcjach reglamentacji obrotu środkami psychoaktywnymi w ochronie zdrowia publicznego (s. 177 - 181), a także na zadaniach administracji publicznej, polegających na prowadzeniu działalności informacyjnej, wychowawczej i edukacyjnej (s. 187 - 194), jak również na zagadnieniach związanych z rządowymi oraz samorządowymi aktami planowania w dziedzinie profilaktyki zdrowia psychicznego, takich, jak: Narodowy Program Zdrowia (s. 197 - 202) oraz samorządowe programy przeciwdziałania uzależnieniom (s. 205 - 208).

W rozdziałach piątym i szóstym Habilitant podjął problematykę praw – używając zgrabnego sformułowania autorstwa Habilitanta – *osób zaburzonych psychicznie*. W tym zakresie na szczególną uwagę i pozytywne odnotowanie zasługuje autorska statusu prawnego osoby zaburzonej psychicznie (s. 211 - 226), ze wskazaniem, że status ten obejmuje prawa, które nie przysługują osobom wolnym od zaburzeń psychicznych (s. 214 – 215 oraz s. 224 - 226).

Omawiany rozdział wieńczy fragment zawierający wyliczenie uprawnień przysługujących osobom mającym statusu osoby zaburzonej psychicznie (s. 226 - 277). Ten fragment dobrze komponuje się z wcześniejszym fragmentem rozdziału piątego, stanowiąc niejako ilustrację sformułowanej przez Habilitanta koncepcji statusu osoby zaburzonej psychicznie.

Wreszcie w rozdziale szóstym Habilitant przedstawił wybrane świadczenia z zakresu pomocy społecznej, dedykowane osobom zaburzonym psychicznie (s. 279 - 332).

Pracę wieńczą wnioski, w których Habilitant wyeksponował związek pomiędzy normami określającymi zadaniami administracji publicznej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego z jednej strony oraz prawami do ochrony zdrowia psychicznego oraz do ochrony praw osób zaburzonych psychicznie ze strony drugiej, a systemem wartości wywodzących się – jak to ujął Habilitant – z najgłębiej zakorzenionych wartości społecznych (s. 333), eksponujących rolę podmiotów publicznych, w tym zwłaszcza państwa, w zapewnianiu ochrony zdrowia, w tym i zdrowia psychicznego. Można więc skonstatować, że dostrzeganie oraz wyeksponowanie przez Habilitanta związku pomiędzy regulacją z zakresu prawa administracyjnego, dotyczącą ochrony zdrowia, w tym i ochrony zdrowia psychicznego oraz z ochroną praw osób zaburzonych psychicznie posiada mocną podbudowę aksjologiczną (s. 334 - 337).

VIII.4) Osadzenie monografii w materiałach źródłowych

Osadzenie recenzowanej dysertacji w polskojęzycznym piśmiennictwie oraz orzecznictwie jest bez zarzutu. Gdy chodzi o piśmiennictwo, to ocena powyższa dotyczy tak ilości powołanych pozycji literatury przedmiotu, jak i adekwatności tych pozycji literatury względem przedmiotu dysertacji. Gdy chodzi o powołane w dysertacji orzeczenia judykatury, to jest on również zadowolający: tak pod względem ilościowym, jak i pod względem zróżnicowania powołanych w

recenzowanej monografii judykatów. Imponujący jest również zakres materiału normatywnego, uwzględnionego w recenzowanej dysertacji.

Na jednoznacznie pozytywną ocenę nie zasługuje natomiast stopień wykorzystania przez Habilitanta literatury obcej. Wprawdzie jest ona powoływana w recenzowanej dysertacji, a jej pozycje wymienione zostały także w wykazie bibliograficznym, to jednak w sensie ilościowym - pozycji tych jest niewiele, w sensie tematyki - są to pozycje dotyczące kwestii ogólnych, rozważanych na gruncie nauki prawa administracyjnego, natomiast w sensie aktualności – brak jest wśród tych pozycji prac nowych. Niemniej te oceny nie rzutują na ogólną ocenę recenzowanej dysertacji.

VIII.5) Strona formalna monografii

Pod względem formalnym recenzowana dysertacja nie budzi żadnych zastrzeżeń. Habilitant, przygotowując ją, wykazał się w stopniu w pełni zadowalającym opanowaniem warsztatu naukowego. Dla zapewnienia niezbędnej kondensacji tekstu dysertacji zastosowała wykaz skrótów (s. IX - XIII). Niemal na każdej stronie recenzowanej dysertacji Habilitant demonstrował posiadaną umiejętność argumentowania formułowanych własnych twierdzeń, albo twierdzeń innych autorów, powoływanych w dysertacji, przy pomocy rozlicznych przypisów.

IX. Konkluzja

Podsumowując stwierdzam, że Pan dr Lech Józef Żukowski spełnia wszystkie trzy wymogi określone normą zakodowaną w przepisie art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (*Dz. U. z 2022, poz. 574 ze zm.*), to jest:

- 1) posiada stopień naukowy doktora nauk prawnych oraz
 - 2) osiągnięcia naukowe uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz
 - 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową.
- i że wobec tego może zostać dopuszczony do dalszych czynności w przewodzie habilitacyjnym.

(prof. zw. dr hab. Marek Szewczyk)

Poznań, dnia 24 października 2018r.

X. Opinia w sprawie nadania Panu doktorowi Lechowi Józefowi Żukowskiemu stopnia doktora habilitowanego

Wobec spełnienia przez Pana doktora Lecha Józefa Żukowskiego wszystkich wymagań określonych w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. – Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2022, poz. 574 ze zm.) bez cienia wątpliwości wyrażam opinię, że pomimo wskazanych wcześniej drobnych uwag krytycznych, Pan doktor Lech Józef Żukowski powinien zostać dopuszczony do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego oraz wyrażam opinię, iż powinien zostać Mu nadany stopień naukowy doktora habilitowanego.

prof. dr hab. Marek Szewczyk

Poznań, dnia 16 października 2022 r.